

Monika Peplińska-Narloch¹

**OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
nt. *JĘZYK(-I) W MIEŚCIE, MIASTO W JĘZYKU*
(Bydgoszcz, 24-26 września 2007 r.)**

W dniach 24-26 września 2007 r. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego gościł uczestników Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej nt. *Język(-i) w mieście, miasto w języku*. Konferencja językoznawcza była jednym z punktów realizacji grantu specjalizacyjnego nt. *Język(-i) w mieście, miasto w języku*. W zamyśle organizatorów konferencja ta miała stanowić kontynuację rozważań nad polszczyzną mieszkańców miast, podjętych w Białymstoku w 2003 r. oraz w Bydgoszczy w 2005 r. Rozszerzono jednak zakres problematyki. Referentom zaproponowano rozważania nad takimi kręgami tematycznymi, jak: miejska polszczyzna mówiona i pisana, gwara miejska z osobliwymi formami dialektalnymi, archaicznymi czy wpływami obcymi, miejska antroponimia i toponimia, frazeologia miejska, obraz języka mieszkańców miast w stylu artystycznym, językowy obraz miasta i jego mieszkańców wraz z ich stereotypami. Obrady toczyły się w salach budynku Wydziału Humanistycznego, gdzie mieści się Instytut Filologii Polskiej. Odpowiedzialnymi za organizację konferencji byli pracownicy Zakładu Stylistyki i Pragmatyki Językowej Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Nad całością spraw organizacyjnych czuwała prof. Małgorzata Święcicka – kierownik Zakładu Stylistyki i Pragmatyki Językowej, funkcję zaś sekretarza konferencji pełniła mgr Monika Peplińska-Narloch. Na konferencję *Język(-i) w mieście, miasto w języku* przybyli profesorowie i doktorzy reprezentujący środowiska naukowe z następujących regionów: poznańskiego (prof. Anna Piotrowicz, prof. Małgorzata Witaszek-Samborska, dr Paweł Nowakowski, mgr Przemysław Wiatrowski), łódzkiego (prof. Henryka Sędziak, mgr Dorota Cybulska), białostockiego (prof. Bogusław Nowowiejski), gdańskiego (prof. Ewa Rogowska-Cybulska, dr Aneta Lewińska, dr Marek Cybulski, dr Andrzej Chludziński), rzeszowskiego (prof. Kazimierz Ożóg), katowickiego (prof. Elżbieta Rudnicka-Fira), zielonogórskiego (prof. Katarzyna Węgorowska), szczecińskiego (prof. Ewa Kołodziejek, mgr Natalia Dąbrowska), siedleckiego (prof. Krystyna Wojtczuk, prof. Janina Gardzińska), krakowskiego (mgr Sylwia

¹ Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz.

Pręczek) i bydgoskiego (prof. Zofia Sawaniewska-Mochowa, prof. Maria Pająkowska-Kensik, dr Magdalena Czachorowska, dr Anna Paluszak-Bronka, dr Danuta Jastrzębska-Golonkowa, dr Agnieszka Rypel).

W trakcie uroczystego otwarcia konferencji, w imieniu organizatorów, jej uczestników powitała prof. Małgorzata Świącicka. Słowa powitania i życzenia owocnych obrad w imieniu władz dziekańskich skierował do uczestników konferencji prof. dr hab. Jacek Woźny.

Po dokonaniu oficjalnego otwarcia rozpoczęły się obrady plenarne, którym przewodniczyła prof. Ewa Kołodziejek. Referaty o charakterze plenarnym wygłosili językoznawcy reprezentujący wszystkie ośrodki akademickie biorące udział w konferencji. W pierwszej części obrad plenarnych wysłuchano referatów: prof. Kazimierza Ożoga nt. *Językowa i kulturowa przestrzeń współczesnego miasta*, prof. Janiny Gardzińskiej nt. *Język małych miast u progu XXI stulecia – uwagi metodologiczne*, prof. Bogusława Nowowiejskiego nt. *O wyższości miasta nad wsią w polskiej paremiologii i frazeologii*. W drugiej części obrad (po przerwie), którym przewodniczył prof. Kazimierz Ożóg, referaty wygłosili: prof. Elżbieta Rudnicka-Fira (Katowice) nt. *O germanizmach w języku mówionym mieszkańców miast śląskich raz jeszcze (na materiale przemysłowego okręgu rybnickiego)*, prof. Anna Piotrowicz, prof. Małgorzata Witaszek-Samborska (Poznań) nt. *Obraz poznaniaka w świetle „Słownika gwary miejskiej Poznania”* pod redakcją Moniki Gruchmanowej i Bogdana Walczaka oraz dr Marek Cybulski (Gdańsk) nt. *Obraz miasta w kaszubskich słownikach normatywnych*.

Na zakończenie pierwszego dnia konferencji jej uczestnicy zostali zaproszeni na uroczystą kolację. W czasie wieczornego spotkania prof. Małgorzata Świącicka podziękowała wszystkim uczestnikom konferencji. Przypomniała, że konferencja w Bydgoszczy jest drugą z cyklu „bydgoskich” konferencji poświęconych polszczyźnie miejskiej, a także stanowi kontynuację rozważań nad polszczyzną miejską, podjętych w Białymstoku w 2003 r. z inicjatywy prof. Henryki Sędziak.

25 września 2007 r. w trakcie obrad plenarnych, którym przewodniczył prof. Bogusław Nowowiejski, wysłuchano referatów: prof. Zofii Sawaniewskiej-Mochowej (Bydgoszcz) nt. *Miasto na pograniczu jako miejsce pamięci (Pińsk w narracjach biograficznych)*, prof. Katarzyny Węgorowskiej (Zielona Góra) nt. *Symboliczno-metaforyczne nazwy Wilna*, dr Magdaleny Czachorowskiej (Bydgoszcz) nt. *„Zmysłowy” spacer po dawnej Bydgoszczy*. W drugiej części obrad, której przewodniczył również prof. Bogusław Nowowiejski, referaty wygłosili: prof. Krystyna Wojtczuk (Siedlce) nt. *Współczesne polskie wykrzykniki wobec socjolingwistycznej opozycji wieś:miasto*, prof. Henryka Sędziak (Łomża) nt. *Frazeologizmy w mowie mieszkańców ulicy Młynowej w Białymstoku na podstawie powieści W. Janickiego „Na Młynowej”* oraz dr Andrzej Chłudziński (Pruszcz Gdański) nt. *Nazwiska równe nazwom miast w „Liber beneficiorum domus Corone Marie prope Rugenwold (1406-1528)”*.

W trakcie popołudniowych obrad, którym przewodniczyła prof. Henryka Sędziak, referaty wygłosili: mgr Natalia Dąbrowska (Szczecin) nt. *Założenia metodologiczne badania polszczyzny mówionej szczecinian*, dr Paweł Nowakowski, mgr Przemysław Wiatrowski (Poznań) nt. *Fonetyka polszczyzny miejskiej Poznania – perspektywy badawcze*. W drugiej części obrad (po przerwie), którym przewodniczyła prof. Małgorzata Witaszek-Samborska, wysłuchano trzech referatów: dr Agnieszki Rypel (Bydgoszcz) nt. *Obraz miasta w wybranych podręcznikach do języka polskiego*, dr Anety Lewińskiej (Gdańsk) nt. *Regionalizmy w pomorskich elementarzach*, mgr Sylwii Przeczek (Kraków) nt. *Funkcjonowanie regionalizmów leksykalnych w języku młodzieży szkolnej Myślenic*. Na zakończenie drugiego dnia konferencji jej uczestnicy zostali zaproszeni na koncert z cyklu „W kręgu Szymanowskiego” do Filharmonii Pomorskiej.

26 września 2007 r. w trakcie obrad, którym przewodniczyła prof. Anna Piotrowicz, referaty wygłosiły: prof. Ewa Rogowska-Cybulska (Gdańsk) nt. *Kaszubszczyzna w szacie informacyjnej miasta*, dr Magdalena Czachorowska, dr Anna Paluszak-Bronka (Bydgoszcz) nt. *Jeziorno w mieście*, dr Danuta Jastrzębska-Golonkowa (Bydgoszcz) nt. *Obraz miasta w „Baśniach” H. Ch. Andersena*, mgr Dorota Cybulska (Łomża) nt. *Językowy obraz Warszawy walczącej na podstawie B. Nawrockiej „Przed godziną W”*.

W czasie konferencji nie wygłoszono wcześniej zgłoszonych referatów: prof. Marii Pająkowskiej-Kensik (Bydgoszcz) nt. *Językowy obraz miasta w kaszubszczyźnie i dialekcie kociewskim*, dr Anety Majkowskiej (Częstochowa) nt. *Współczesna polszczyzna mówiona i jej odmiany (oficjalna i nieoficjalna) w świetle statystyki*, dr Doroty Czyż (Ostrołęka) nt. *Odimienne nazwiska mieszkańców Ostrołęki*, dr Romany Łobodzińskiej (Wrocław) nt. *Nazwiska polskie w dziewiętnastowiecznych księgach adresowych Wrocławia*, mgr Agnieszki Szeligowskiej (Łomża) nt. *Współczesne nazwiska mieszkańców Łomży powstałe od zoonimów*, mgra Pawła Trzemkowskiego (Ostrołęka) nt. *Obraz Warszawy w tekstach prozatorskich M. Hłaski*.

Problematyka poruszana w referatach była bogata i zróżnicowana. Autorzy referatów w udany sposób realizowali temat konferencji. Polszczyźnie mieszkańców miast przyglądano się zarówno z perspektywy językowej, jak i kulturowej, zagadnienia dotyczące tej tematyki ujmowano tak na płaszczyźnie diachronicznej, jak i synchronicznej, wykorzystując różnorodne metodologie. Podstawą formułowania spostrzeżeń i wniosków na temat polszczyzny miejskiej stały się różnego rodzaju teksty, m.in. publicystyczne, artystyczne, reprezentujące polszczyznę literacką oraz potoczną, realizujące zarówno odmianę mówioną, jak i pisaną polszczyzny. Wygłoszone referaty spotkały się z wielkim zainteresowaniem uczestników konferencji, o czym świadczyła ożywiona dyskusja, zarówno w konferencyjnej sali, jak i w kuluarach. Formułowano zarówno pytania szczegółowe do prelegentów, jak i poruszano zagadnienia natury ogólniejszej, metodologicznej.

Podsumowania konferencji *Język(-i) w mieście, miasto w języku* i jej zamknięcia dokonała w imieniu organizatorów prof. Małgorzata Świącicka. Podziękowała referentom, przewodniczącym obrad, a także dyskutantom, bez których udziału i zaangażowania trudno – zdaniem organizatorki – wyobrazić sobie udaną, owocną i interesującą konferencję naukową. Konferencja udowodniła ważność podjętej problematyki, nakreśliła też nowe obszary badawcze. Prof. Małgorzata Świącicka żegnała uczestników z nadzieją spotkania na kolejnej – trzeciej już konferencji poświęconej polszczyźnie mieszkańców miast. Nadto prof. Małgorzata Świącicka poinformowała, że wygłoszone w czasie konferencji referaty zostaną opublikowane w pokonferencyjnym tomie. W trakcie podsumowania głos zabrała także prof. Anna Piotrowicz, która podziękowała organizatorom za podjęcie się trudu zorganizowania konferencji poświęconej językowi mieszkańców miast.

Konferencja *Język(-i) w mieście, miasto w języku* stała się także okazją do zaprezentowania publikacji Wydawnictwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy, zwłaszcza prac bydgoskich językoznawców i literaturoznawców.